Vlaams Parlement

424 (2014-2015) – Nr. 1
ingediend op 8 juli 2015 (2014-2015)

Voorstel van decreet

van Matthias Diependaele, Koen Van den Heuvel, Bart Somers,
Els Robeyns en Imade Annouri

houdende wijziging
van het decreet van 7 juli 1998
houdende instelling van de Vlaamse Ombudsdienst

verzendcode: BIN

TOELICHTING

I. Algemene toelichting

1. Inleiding: context

Op 10 juli 2008 werd het decreet houdende een kader voor het Vlaamse gelijkekansen- en gelijkebehandelingsbeleid aangenomen (*Parl.St.* Vl.Parl. 2007-08, nr. 1578/1-7). Het decreet creëert een algemeen kader voor het Vlaamse gelijkekansen- en gelijkebehandelingsbeleid. Volgens de memorie van toelichting bij dit decreet behoren gelijke kansen en gelijke behandeling tot de grondslagen van onze democratische samenleving. Ook uit andere decreten blijkt dat Vlaanderen de strijd voor gelijke kansen en tegen discriminatie hoog in het vaandel draagt. Daarbij kan in het bijzonder gedacht worden aan het decreet van 8 mei 2002 houdende evenredige participatie op de arbeidsmarkt (*Parl.St.* Vl.Parl. 2000-01, nr. 653/1-16) en het decreet van 28 juni 2002 betreffende gelijke onderwijskansen (*Parl.St.* Vl.Parl. 2001-02, nr. 1143/1-13).

Het Vlaamse decretaal kader inzake gelijke kansen en gelijke behandeling omvat een aantal repressieve bepalingen die discriminatie tussen particulieren en de overheid en tussen particulieren onderling verbieden. Daarnaast omvat het decretaal kader ook een aantal positieve en proactieve beleidsmaatregelen, zoals het gebruik van de opencoördinatiemethode en het stimuleren van diversiteitsplannen.

De ervaring in landen met een lange traditie op het gebied van de strijd voor gelijke kansen en tegen discriminatie heeft aangetoond dat voor de effectieve handhaving van de gelijkheidswetgeving de tussenkomst van een onafhankelijk handhavingsorgaan onontbeerlijk is. Wetenschappelijk onderzoek heeft dit bevestigd. Hiervoor kunnen meerdere redenen worden aangeduid. Wat de handhaving van het discriminatieverbod betreft, kan worden gewezen op de maatschappelijk zwakke positie waarin de slachtoffers van discriminatie zich veelal bevinden alsmede op de moeilijkheid om discriminatie te bewijzen. Door de bijstand van een onafhankelijk en gespecialiseerd orgaan, kunnen deze hindernissen worden overkomen. Ook voor de effectieve implementatie van proactieve beleidsmaatregelen is er een rol voor een onafhankelijk controleorgaan weggelegd. Uit onderzoek is immers gebleken dat de verantwoordelijken voor de uitvoering van gelijkheidsprogramma's sterk proces- en weinig resultaatgericht tewerk gaan. De verplichtingen worden al te vaak opgevat als vormvoorwaarden, niet als een kans voor een echte mentaliteitswijziging. Langzaam is dan ook het besef gegroeid dat technieken als de opencoördinatiemethode en diversiteitsplannen enkel effectief zijn indien zij gepaard gaan met onafhankelijke controlemechanismen.

Op het niveau van de Europese Unie hebben deze vaststellingen zich vertaald in een verplichting voor de lidstaten tot het oprichten van 'organen voor de bevordering van gelijke behandeling'. Deze organen moeten onder meer bevoegd zijn voor het verlenen van onafhankelijke bijstand aan slachtoffers van discriminatie en het verrichten van onafhankelijke onderzoeken over discriminatie. Deze verplichting is onder andere opgenomen in artikel 13 van richtlijn 2000/43/EG van 29 juni 2000 houdende toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van personen ongeacht ras of etnische afstamming (Rasrichtlijn), artikel 12 van richtlijn 2004/113/EG van 13 december 2004 houdende toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van mannen en vrouwen bij de toegang tot en het aanbod van goederen en diensten (Geslachtsrichtlijn Goederen en Diensten), en artikel 20 van richtlijn 2006/54/EG van 5 juli 2006 betreffende de toepassing van het beginsel van gelijke kansen en gelijke behandeling van mannen en vrouwen in arbeid en beroep (herschikking) (Geslachtrichtlijn Arbeid – herschikking). Ook artikel 33, §2, van het Verdrag van 13 december 2006 van de Verenigde Naties inzake de rechten

van personen met een handicap voorziet een soortgelijke verplichting, maar dan specifiek voor handicap.

Ook het Vlaams Parlement heeft zich reeds, onder meer in uitvoering van bovenstaande richtlijnen, voorgenomen om onafhankelijke gelijkheidsorganen in het leven te roepen. Dit vloeit voort uit de artikelen 9 van het decreet van 8 mei 2002 houdende evenredige participatie op de arbeidsmarkt (hierna het DEPA genoemd, *Parl.St.* Vl.Parl. 2000-01, nr. 653/1-16) en artikel 40 van het decreet van 10 juli 2008 houdende een kader voor het Vlaamse gelijkekansen- en gelijkebehandelingsbeleid (hierna het Gelijkekansendecreet genoemd, *Parl.St.* Vl.Parl. 2007-08, nr. 1578/1-7).

Wat betreft de beschermde criteria "zogenaamd ras, huidskleur, afkomst, nationaliteit, nationale of ethische afstamming, seksuele geaardheid, burgerlijke staat, sociale positie, geboorte, vermogen, leeftijd, geloof, levensbeschouwing, gezondheidstoestand, politieke overtuiging of syndicale overtuiging, handicap en fysieke of genetische eigenschap", werd reeds een onafhankelijk gelijkheidsorgaan aangeduid door Vlaanderen: het Interfederaal Gelijkekansencentrum.

Op federaal niveau vervult het Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen (IGVM) de rol van gelijkheidsorgaan voor de beschermde criteria 'geslacht, genderidentiteit en genderexpressie'. Voor Vlaanderen ontbreekt zulk orgaan echter nog. De Europese Commissie startte daarom een inbreukdossier op tegen België voor de niet-correcte uitvoering van de hierboven vermelde Geslachtsrichtlijn Goederen en Diensten en Geslachtsrichtlijn Arbeid.

Dit voorstel van decreet beoogt om thans uitvoering te geven aan de voornoemde verdragsrechtelijke en Europeesrechtelijke verplichtingen en decretale engagementen met betrekking tot deze beschermde criteria, door een uitbreiding van het mandaat van de Vlaamse ombudsman.

2. Keuze voor een Vlaams handhavingsorgaan inzake gender

In het Belgische systeem van bevoegdheidsverdeling is de bestrijding van discriminatie en het bevorderen van gelijke kansen geen zelfstandige bevoegdheidsmaterie die is toegewezen of voorbehouden aan de federale overheid, de gemeenschappen of de gewesten. Het gaat integendeel om accessoire bevoegdheden: de onderscheiden overheden in dit land zijn bevoegd om elk binnen hun eigen bevoegdheidsdomein discriminatierechten te ontwikkelen. Volgens de algemene bevoegdheidsrechtelijke principes gaat het daarbij om exclusieve bevoegdheden: de bevoegdheid van de ene overheid sluit de bevoegdheid van de andere overheid uit. Volgens de vaste adviespraktijk van de afdeling Wetgeving van de Raad van State "(kan) de federale overheid (…) enkel een antidiscriminatiebeleid voeren in de aangelegenheden waarvoor zij bevoegd is" en "komt het (…) uitsluitend aan de gemeenschappen en de gewesten toe om het discriminatieverbod te concretiseren" met betrekking tot de eigen bevoegdheden".

Als gevolg van de opsplitsing van de normeringsbevoegdheid voor non-discriminatie en gelijke kansen is ook de bevoegdheid voor de uitvoering, de handhaving en de financiering van antidiscriminatie- en gelijkekansenmaatregelen verdeeld tussen de verschillende overheden in België. Het exclusiviteits- en het verticaliteitsbeginsel, die beide ten grondslag liggen aan de Belgische bevoegdheidsverdeling, houden in dat enkel de overheid die bevoegd is voor een bepaalde materie ook over de bevoegdheid beschikt om uitvoeringsmaatregelen te nemen en instellingen te belasten met de uitvoering of handhaving ervan. De federale overheid kan geen bevoegdheden toekennen aan de instellingen van de gemeenschappen en de gewesten en omgekeerd. De afdeling Wetgeving van de Raad van State heeft er dan ook op gewezen dat het huidige federale handhavingsorgaan, het

IGVM, niet kan instaan voor de handhaving van de deelstatelijke antidiscriminatiewetgeving. De Raad van State heeft daaraan toegevoegd dat het desgevallend wel tot de mogelijkheden zou behoren om een 'gezamenlijk' orgaan op te richten. De federale overheid en de gemeenschappen en de gewesten zouden op grond van artikel 92bis BWHI via een samenwerkingsakkoord een 'interfederale instelling' kunnen creëren die dan bevoegd is voor zowel de federale als de deelstatelijke wetgeving. Deze mogelijkheid werd gebruikt bij de oprichting van het Interfederaal Gelijkekansencentrum.

Daarnaast beschikken de gemeenschappen en de gewesten over de mogelijkheid om eigen handhavingsorganen in het leven te roepen die bevoegd zijn voor de deelstatelijke wetgeving. Met het huidige voorstel van decreet wordt ervoor geopteerd om dit pad te bewandelen. Hiermee zal Vlaanderen aansluiting vinden bij de internationale federale praktijk. Uit rechtsvergelijkend onderzoek is immers gebleken dat in vele federale en geregionaliseerde staten de deelgebieden ervoor gekozen hebben eigen gelijkheidsorganen in het leven te roepen die naast de nationale/federale organen bestaan. Ook in niet-federale staten zoals Nederland wordt steeds vaker geopteerd voor een regionale invulling van het handhavingsbeleid door de oprichting van gemeentelijke of provinciale organen.

3. Keuze voor de verbreding van het mandaat van de Vlaamse ombudsman

De Vlaamse Ombudsdienst werd opgericht door en bij het Vlaams Parlement krachtens het decreet van 7 juli 1998 houdende instelling van de Vlaamse Ombudsdienst (hierna: het Ombudsdecreet, *Parl.St.* Vl.Parl. 1997-98, nr. 893/1-7). De Vlaamse ombudsman is binnen de grenzen van zijn bevoegdheid volledig onafhankelijk en neutraal en kan van geen enkele overheid instructies of bevelen ontvangen. Zijn mandaat is onverenigbaar met een aantal openbare mandaten, met een bij verkiezing verleend openbaar mandaat en met een openbaar ambt of enige andere functie of activiteit, waardoor onafhankelijke en onpartijdige uitoefening van het ambt in het gedrang kan komen. Hij wordt benoemd door het Vlaams Parlement en bestaat bij het Vlaams Parlement. Zijn mandaat kan niet beëindigd worden wegens meningen geuit of daden gesteld in de normale uitoefening van zijn ambt.

De Vlaamse ombudsman onderzoekt klachten over de handelingen en de werking van de Vlaamse overheidsdiensten en treedt daarbij bemiddeld op. Daarnaast formuleert hij voorstellen en aanbevelingen, en brengt hij eenmaal per jaar verslag uit aan het Vlaams Parlement over zijn werkzaamheden.

De Vlaamse ombudsman beschikt dus over een decretaal verankerde onafhankelijkheid en onpartijdigheid, en voert gelijkaardige taken uit als een onafhankelijk gelijkheidsorgaan, met name het onderzoeken en behandelen van klachten via bemiddeling, het formuleren van voorstellen en aanbevelingen en het publiceren van verslagen.

Om te voldoen aan alle Europeesrechtelijke en decretale verplichtingen verbonden aan een onafhankelijk gelijkheidsorgaan, dienen evenwel nog een aantal wijzigingen aan het Ombudsdecreet aangebracht te worden. Voorliggend voorstel van decreet beoogt deze noodzakelijke wijzigingen door te voeren.

4. Uitvoeringsbepalingen

De regeling die wordt uitgewerkt in dit decreet wordt geëvalueerd samen met de evaluatie van het samenwerkingsakkoord van 12 juni 2013 tussen de federale overheid, de Gewesten en de Gemeenschappen voor de oprichting van het Interfederaal Centrum voor gelijke kansen en bestrijding van discriminatie en racisme. Rekening houdend met de termijn van opzegging van voornoemd samenwerkingsakkoord, dient deze evaluatie te gebeuren tegen ten laatste 15 september 2016. Dit decreet

blijft in voege tot de beslissing over de toewijzing van de opdracht van onafhankelijk orgaan bevoegd voor geslacht, genderidentiteit en genderexpressie, aan een andere instelling dan de Vlaamse Ombudsdienst.

II. Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1

Deze bepaling behoeft geen toelichting.

Artikel 2

Deze bepaling somt de Europeesrechtelijke bepalingen op waarvan dit decreet de gedeeltelijke omzetting, dan wel gedeeltelijke uitvoering, beoogt.

Het gaat om de volgende bepalingen uit de meeste recente geslachtrichtlijnen (richtlijn 2004/113/EG en richtlijn 2006/54/EG), die voorzien in de oprichting van een of meer 'organen voor de bevordering van gelijke behandeling':
- artikel 12 richtlijn 2004/113/EG van de Raad van 13 december 2004 houdende toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van mannen en vrouwen bij de toegang tot en het aanbod van goederen en diensten;
- artikel 12 richtlijn 2006/54/EG van 5 juli 2006 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de toepassing van het beginsel van gelijke kansen en gelijke behandeling van mannen en vrouwen in arbeid en beroep (herschikking).
- artikel 11 richtlijn 2010/41/EU van het Europees Parlement en de Raad van 7 juli 2010 betreffende de toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van zelfstandig werkzame mannen en vrouwen en tot intrekking van richtlijn 86/613/EEG van de Raad

Artikel 3

Deze bepaling behoeft geen toelichting.

Artikel 4

Dit artikel bepaalt dat de Vlaamse ombudsman aangewezen wordt als onafhankelijk gelijkheidsorgaan bevoegd voor discriminatie op grond van geslacht, genderidentiteit en genderexpressie, als bedoeld in artikel 40 van het Gelijkekansendecreet en artikel 9 van het DEPA. De Vlaamse ombudsman is hierbij, in overeenstemming met de bevoegdheidsverdelende regels, enkel bevoegd om zijn opdracht en bevoegdheden uit te oefenen binnen de perken van de materiële bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest.

Artikel 5 en 6

Deze artikelen wijzigen de titel van hoofdstuk III, en voegen een nieuw hoofdstuk IIIbis in. Zo worden de bepalingen van toepassing op het optreden van de Vlaamse ombudsman als ombudsman (hoofdstuk III), en zijn optreden als onafhankelijk gelijkheidsorgaan (hoofdstuk IIIbis), afgescheiden in twee verschillende hoofdstukken.

De bepalingen van hoofdstuk III zijn niet van toepassing op het optreden van de Vlaamse ombudsman als onafhankelijk gelijkheidsorgaan, en omgekeerd zijn ook de bepalingen van hoofdstuk IIIbis niet van toepassing op het optreden van de Vlaamse ombudsman als onafhankelijk gelijkheidsorgaan.

Artikel 17ter (nieuw)

Dit nieuw hoofdstuk in het Ombudsdecreet omschrijft de centrale opdracht van de Vlaamse ombudsman, optredend als onafhankelijk gelijkheidsorgaan, in het licht waarvan zijn bevoegdheden moeten worden geïnterpreteerd en afgelijnd. De opdracht vloeit enerzijds voort uit de relevante decreten (het DEPA en het Gelijkekansendecreet) en anderzijds uit de Europese richtlijnen.

Teneinde te garanderen dat de Vlaamse ombudsman zijn opdracht zal uitoefenen met respect voor een dialoog met en in samenwerking met de organisaties, de instellingen en de organen die rechtstreeks betrokken zijn door het vervullen van zijn opdracht als onafhankelijk gelijkheidsorgaan zal een structurele samenwerking worden georganiseerd met al deze betrokken partijen, zoals het federale Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen, het Interfederaal Gelijkekansencentrum en zijn meldpunten discriminatie, het Europees Instituut voor Gendergelijkheid, vrouwen- en gendermiddenveldorganisaties enzovoort.

Een dergelijke structurele samenwerking is noodzakelijk met oog op de operationele efficiëntie van de Vlaamse ombudsman, alsmede teneinde de aanwezige expertise in het werkveld maximaal te benutten. De uitwisseling van expertise is in het bijzonder van belang bij meervoudige discriminatie, waar gender interfereert met andere beschermde criteria (bijvoorbeeld in het geval van de hoofddoek, waarbij de beschermde criteria geloof, gender en afkomst betrokken zijn). Een goed netwerk is ook van belang om meldingen te kunnen doorverwijzen naar de juiste instantie. De verschillende gelijkheidsorganen en andere stakeholders zouden ook kunnen samenwerken bij het organiseren van gezamenlijke sensibiliseringsacties, bijvoorbeeld op de Internationale Dag tegen Discriminatie en Racisme. Tenslotte zijn goede contacten met het middenveld belangrijk om signalen vanuit de brede samenleving op te pikken.

De laatste paragraaf van dit artikel voorziet in de vereiste onafhankelijkheid van de Vlaamse ombudsman, optredend als onafhankelijk gelijkheidsorgaan. Daarom wordt uitdrukkelijk verwezen naar de Beginselen van Parijs zoals neergelegd in de bijlage van resolutie 48/138 van 20 december 1993 van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties.

Artikel 17quater en 17quinquies (nieuw)

Afdeling 2, bestaande uit de artikelen 17quater en 17quinquies, bepaalt de bevoegdheden van de Vlaamse ombudsman, optredend als onafhankelijk gelijkheidsorgaan. Deze vloeien voort uit de Europese non-discriminatierichtlijnen en uit het DEPA en het Gelijkekansendecreet.

Het verlenen van onafhankelijke bijstand aan slachtoffers van discriminatie bij de afwikkeling van hun klachten betreffende discriminatie – zoals voorzien in paragraaf 1 van het ontworpen artikel 17quarter – wordt uitdrukkelijk voorzien in de Europese non-discriminatierichtlijnen en in het DEPA en het Gelijkekansendecreet.

In zijn hoedanigheid van ombudsdienst, behandelt de Vlaamse ombudsman klachten van burgers over de werking van de Vlaamse overheidsdiensten en andere bestuursinstanties, voor zover die instanties functioneren in uitvoering van taken die tot de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest behoren en voor zover die aan hen zijn toevertrouwd per decreet, besluit of reglement.

Als onafhankelijk gelijkheidsorgaan zal de Vlaamse Ombudsdienst evenwel ook klachten kunnen behandelen van, tussen en ten aanzien van alle natuurlijke- en rechtspersonen, overheidsinstanties en privépersonen, voor zover de gender-

discriminatie betrekking heeft op bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest.

Daarnaast kan de Vlaamse ombudsman, optredend als ombudsdienst, geen klachten behandelen "over het algemene beleid of over de decreten, besluiten en reglementen". Als gelijkheidsorgaan kan hij dit wel, om zo de signaalfunctie naar het beleid ten volle te kunnen uitoefenen.

De Vlaamse ombudsman kan de klachten die hij ontvangt als ombudsdienst, enkel behandelen indien de belanghebbende vooraf contact heeft gezocht met de overheid tegen wie de klacht wordt ingediend om genoegdoening te krijgen. Bovendien mag een klacht slechts feiten betreffen van maximaal een jaar eerder. Deze voorwaarden worden niet hernomen met betrekking tot klachten over discriminatie; de slachtoffers kunnen voor elke klacht rechtstreeks bij de Vlaamse ombudsman terecht. De drempels om een melding van discriminatie te doen, moeten immers zo laag mogelijk gehouden worden. Door de grote emotionele impact van discriminatie op de slachtoffers, ligt de drempel om klacht in te dienen vaak te hoog, hetgeen resulteert in een onderrapportering.

Zowel het Gelijkekansendecreet als het DEPA voorzien bovendien dat het onafhankelijk gelijkheidsorgaan moet kunnen optreden in rechte in discriminatiezaken, zowel op eigen initiatief als in naam van slachtoffers. Als onafhankelijk gelijkheidsorgaan kan de Vlaamse ombudsman dus ook slachtoffers vertegenwoordigen, in tegenstelling tot wanneer hij optreedt in zijn hoedanigheid van ombudsdienst. Indien het slachtoffer een natuurlijke persoon of een rechtspersoon is, geldt een bijkomende vereiste van toestemming, teneinde te voorkomen dat de Vlaamse ombudsman zou kunnen overgaan tot een rechtsvordering tegen de wensen of belangen in van de natuurlijke personen of rechtspersonen die zich het slachtoffer achten van discriminatie (bijvoorbeeld wanneer het slachtoffer zelf geen herstel vraagt). In andere gevallen kan de Vlaamse ombudsman op eigen initiatief optreden.

De bevoegdheden omschreven in artikel 17quinquies (cf) worden uitdrukkelijk voorzien in artikel 40 van het Gelijkekansendecreet, artikel 8 van EAP en in de Europese richtlijnen.

Matthias DIEPENDAELE
Koen VAN DEN HEUVEL
Bart SOMERS
Els ROBEYNS
Imade ANNOURI

VOORSTEL VAN DECREET

Hoofdstuk I. Algemene bepaling

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Hoofdstuk II. Wijzigingsbepalingen

Art. 2. In het decreet van 7 juli 1998 houdende instelling van de Vlaamse Ombudsdienst wordt een artikel 1bis ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 1bis. Dit decreet voorziet in de gedeeltelijke omzetting van de volgende Europese richtlijnen:
1° richtlijn 2004/113/EG van de Raad van 13 december 2004 houdende toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van mannen en vrouwen bij de toegang tot en het aanbod van goederen en diensten;
2° richtlijn 2006/54/EG van 5 juli 2006 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de toepassing van het beginsel van gelijke kansen en gelijke behandeling van mannen en vrouwen in arbeid en beroep (herschikking);
3° richtlijn 2010/41/EU van het Europees Parlement en de Raad van 7 juli 2010 betreffende de toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van zelfstandig werkzame mannen en vrouwen en tot intrekking van richtlijn 86/613/EEG van de Raad.".

Art. 3. Aan artikel 2bis van hetzelfde decreet worden een punt 3° en een punt 4° toegevoegd, die luiden als volgt:

"3° decreet van 8 mei 2002: het decreet van 8 mei 2002 houdende evenredige participatie op de arbeidsmarkt;
4° decreet van 10 juli 2008: het decreet van 10 juli 2008 houdende een kader voor het Vlaamse gelijkekansen- en gelijkebehandelingsbeleid.".

Art. 4. Aan artikel 3 van hetzelfde decreet wordt een paragraaf 3 toegevoegd, die luidt als volgt:

"§3. De Vlaamse ombudsman vervult tevens de opdracht van onafhankelijk orgaan overeenkomstig artikel 9 van het decreet van 8 mei 2002 en artikel 40 van het decreet van 10 juli 2008, wat betreft de beschermde kenmerken geslacht, genderidentiteit en genderexpressie.".

Art. 5. In hetzelfde decreet wordt het opschrift van hoofdstuk III vervangen door wat volgt:

"Het onderzoek van de klachten en meldingen als bedoeld in artikel 3, §1 en §2.".

Art. 6. In hetzelfde decreet wordt een hoofdstuk IIIbis, dat bestaat uit de artikelen 17ter tot 17quinquies, ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Hoofdstuk IIIbis. Het optreden als onafhankelijk orgaan als bedoeld in artikel 3, §3

Afdeling 1. Opdracht

Art. 17ter. §1. De Vlaamse ombudsman heeft als opdracht het bevorderen van gelijke behandeling, gelijke kansen, de omgang met de diversiteit in onze samenleving en evenredige participatie en het bestrijden en voorkomen van elke vorm

van discriminatie, uitsluiting, beperking, uitbuiting of vooroordelen op grond van geslacht, genderidentiteit en genderexpressie.

§2. Hij voert zijn opdracht uit in een geest van dialoog en structurele samenwerking met de verenigingen, instellingen, organen en diensten die, geheel of gedeeltelijk, dezelfde opdrachten uitvoeren of rechtstreeks betrokken zijn bij de uitvoering van deze opdrachten. Hij wisselt beschikbare informatie met overeenkomstige Europese organisaties, op het geschikte niveau uit.

§3. De Vlaamse ombudsman is in de uitoefening van zijn opdracht, vermeld in paragraaf 1, volkomen onafhankelijk, overeenkomstig de Principes van Parijs zoals bepaald in de bijlage van resolutie 48/138 van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties van 20 december 1993.

Afdeling 2. Bevoegdheden

Artikel 17quater. §1. De Vlaamse ombudsman is, binnen de perken van zijn opdracht als onafhankelijk orgaan, vermeld in artikel 17ter, §1, bevoegd voor het verlenen van onafhankelijke bijstand aan de slachtoffers van discriminatie bij de afwikkeling van hun meldingen of klachten van discriminatie.

Ieder natuurlijk persoon of rechtspersoon kan schriftelijk of mondeling bij de Vlaamse ombudsman een melding of klacht doen van discriminatie op grond van geslacht, genderidentiteit en genderexpressie van, tussen en ten aanzien van alle natuurlijke- en rechtspersonen binnen de grenzen van de aan de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest toegewezen bevoegdheden inzake nondiscriminatie, zowel in de overheidssector als in de particuliere sector. De Vlaamse ombudsman treedt bemiddelend op. Hij kan hierbij elke onderhandelings- of verzoeningsopdracht die hij nuttig acht, uitvoeren. Hij volgt de meldingen of klachten, ook na de afhandeling ervan, actief en nauwgezet op. Hij registreert alle meldingen of klachten alsook de wijze van afhandeling ervan.

§2. De Vlaamse ombudsman is bevoegd om in rechte op te treden in de geschillen waartoe de volgende decreten aanleiding kunnen geven ingeval van discriminatie op grond van geslacht, genderidentiteit en genderexpressie:
1° het decreet van 8 mei 2002;
2° het decreet van 10 juli 2008.

Als de vordering, bedoeld in het eerste lid, betrekking heeft op een discriminatie van een natuurlijke persoon of rechtspersoon, dan is die vordering enkel ontvankelijk als de Vlaamse ombudsman bewijst dat hij handelt met voorafgaandelijke instemming van die natuurlijke persoon of rechtspersoon.

Art. 17quinquies. De Vlaamse ombudsman is, binnen de perken van zijn opdracht als onafhankelijk orgaan, vermeld in artikel 17ter, §1, eveneens bevoegd voor:
1° het verrichten van onafhankelijke studies en onderzoeken over discriminatie en over het beleid inzake evenredige participatie en gelijke behandeling, alsook het verrichten van alle overige studies en onderzoeken die noodzakelijk zijn voor de uitoefening van de bevoegdheden, vermeld in dit hoofdstuk;
2° het verstrekken van onafhankelijke adviezen en aanbevelingen aan elke overheid, onder meer over het beleid inzake evenredige participatie en gelijke behandeling, inclusief discriminatie, ter verbetering van de reglementering en de wetgeving;
3° het verstrekken van onafhankelijke adviezen en aanbevelingen aan elke overheid, privé-instelling of -persoon naar aanleiding van de resultaten van de studies en onderzoeken, vermeld in punt 1°;

4° het verlenen van bijstand aan iedereen die om raad vraagt in verband met de omvang van zijn rechten en verplichtingen. Die bijstand bestaat in het verstrekken van inlichtingen en raadgevingen aan de betrokkenen, onder meer over de middelen die eenieder kan aanwenden om de rechten die door de decreten als vermeld in artikel 17quater, §2, eerste lid, gegarandeerd worden, te kunnen afdwingen, en over de rechten op evenredige participatie en gelijke behandeling, inclusief discriminatie;
5° het ondersteunen en begeleiden van instellingen, organisaties en rechtshulpverleners;
6° het vragen van overheden om, als de Vlaamse ombudsman feiten aandraagt die wijzen op een vermoeden van discriminatie, zich te informeren en de Vlaamse ombudsman op de hoogte te houden van de resultaten van de desbetreffende feiten;
7° het organiseren van sensibiliseringsacties;
8° het organiseren, naast een centraal meldpunt, van lokale meldpunten waar een melding kan worden gedaan, in samenwerking met de gewesten, de gemeenschappen, de provincies en de gemeenten;
9° het publiceren van onafhankelijke verslagen over het beleid inzake evenredige participatie en gelijke behandeling, inclusief discriminatie.”.

Matthias DIEPENDAELE
Koen VAN DEN HEUVEL
Bart SOMERS
Els ROBEYNS
Imade ANNOURI